

Reviderad plan för vård och omsorgsboende 2006 för stadsdelsgrupp 1

Beskrivning av nuläget vad gäller platser i vård och omsorgsboenden samt framskrivning av behovet.

Enligt USK:s prognos över antalet äldreomsorgstagare kommer det att ske en minskning med 120 personer, dvs. tre procent, i Västerort under prognosperioden 2005-2020. Den största minskningen sker i Bromma, medan det i Hässelby-Vällingby minskar något vid prognosperiodens slut. Under samma period ökar däremot antalet äldreomsorgstagare i Kista, Rinkeby och Spånga-Tensta.

Ur ett regionperspektiv förväntas även det totala antalet äldreboenden med heldygnsomsorg minska med tre procent under perioden 2005-2020. Det är Bromma som står för minskningen, medan antalet äldreboende med heldygnsomsorg beräknas öka i övriga stadsdelsförvaltningar.

Kista

Med utgångspunkt från gällande befolkningsprognoser gör förvaltningen bedömningen att behovet av platser i vård- och omsorgsboende såväl i nuläget som i det kommande i allt väsentligt kan rymmas inom ramen för befintligt lägenhets-/platsbestånd.

Inom stadsdelen Kista finns idag 177 tillgängliga servicehuslägenheter inom Kista servicehus. Enligt nämndens beslut finns även möjlighet till servicehusboende inom Akalla seniorboende där i nuläget sju personer även efter omstruktureringen till seniorboende bor kvar i sina lägenheter med servicehusstatus. Dessa lägenheter överlämnas till fastighetsägaren Svenska Bostäder AB för seniorboende i takt med att de tomställs. Två tomställda lägenheter i huset finns dessutom i nuläget tillgängliga för servicehusboende om önskemål härom skulle uppkomma. Ingen ansökan om servicehusboende i Akalla har hittills inkommit.

Ledig kapacitet finns fortfarande då det inom Kista servicehus idag finns 19 tomma servicehuslägenheter. Utifrån gällande riktlinjer för servicehusboende har fyra personer, varav en från stadsdelen Spånga-Tensta, erbjudits lägenhet. Förvaltningens förhoppning är att inflyttning kan ske snarast möjligt.

Inom stadsdelen finns totalt 111 platser i heldygnsomsorg varav inom Kista servicehus 51 platser för ålderdomshemsboende och 32 platser för gruppboende, demens. Inom Akalla seniorboende finns 12 platser för ålderdomshemsboende, 8 platser för gruppboende, demens och 8 platser i ett psykiatriskt gruppboende.

För närvarande finns i stadsdelen totalt sex tomma platser i boenden med heldygnsomsorg, samtliga i Akalla. I stadsdelen finns sju personer som i nuläget står i kö för plats i boende med heldygnsomsorg. Kön beror på att samtliga ansöker om plats i Kista. Med utgångspunkt från det behov i övrigt som förvaltningen bedömer finns inom stadsdelen, förväntas dock platserna i Akalla att kunna beläggas.

För avlastning och utredning om eventuellt behov av annan boendeform finns i stadsdelen en enhet med 12 korttidsplatser. Enheten är belägen i lokaler inom Kista servicehus.

I lokaler inom Kista servicehus inryms också ett gruppboende med 6 platser för äldre funktionshindrade, LSS och ytterligare ett motsvarande gruppboende med 6 platser är under uppbyggnad.

Rinkeby

I stadsdelen kommer, enligt USK:s prognos, personer över 65 år att öka markant i antal fram till år 2020. Ökningen uppgår till hela 52 procent, varav 40 procent gällande personer över 80 år. Idag finns i stadsdelen 70 lägenheter i servicehus, 24 platser i ålderdomshem och 24 platser i gruppboende för dementa. Inga platser för korttidsboende finns idag. Denna service köps in från andra stadsdelar/kommuner.

Utifrån beskrivna förändringar i befolkningsstrukturen kan det konstateras att det finns ett stort behov av utökning av äldreomsorgens vård- och omsorgsplatser. Ytterligare en anledning till att efterfrågan på vård och omsorg beräknas öka är förändrade attityder till offentlig äldreomsorg i stadsdelen. Detta förhållande gäller både bland de äldre själva och bland deras anhöriga. Det ökade behovet beräknas motsvara en ökning på 40 procent av platser inom heldygnsomsorgen. En parallell ökning av behovet av platser för korttidsboende beräknas ske.

Spånga-Tensta

För tiden 2005-2010 kommer behovet av äldreboende med heldygnsomsorg att öka något i början av perioden för att sedan plana ut. Därefter sker en mindre ökning som sedan planar ut fram till 2020. Det totala behovet av platser förväntas öka till antal med 10, dvs. 7 procent.

I stadsdelen finns idag 249 servicehuslägenheter, 45 sjukhemsplatser och 84 gruppboendelägenheter. Av gruppboendena är ett om 13 lägenheter korttidsboende.

I Tensta servicehus finns idag cirka 20 tomma lägenheter. Dessa ska användas då vi flyttar om för att kunna ge utrymme åt ett seniorboende för arabisktalande som ska drivas av Syrisk förening. I Fristad finns ett femtontal tomma lägenheter.

Hässelby-Vällingby

USK:s prognos 2005-2020 visar att fram till prognosperiodens slut kommer antalet äldreomsorgstagare med heldygnsomsorg i Hässelby-Vällingby totalt att öka med 10 personer vilket motsvarar drygt 2 procent. Andelen äldreomsorgstagare som är över 80 år kommer under de närmaste åren att öka med 9 procent. I slutet av prognosperioden, kring 2015, förväntas trenden vända och antalet äldreomsorgstagare med heldygnsomsorg kommer att minska, i synnerhet gällande äldreomsorgstagare som är över 80 år.

För att klara av behovet av vård- och omsorgsboende i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning pågår ett aktivt samarbete med Bromma där behovet minskar. Gemensamt planeras nu för byggnation av cirka 80 platser med heldygnsomsorg. Utöver detta ser förvaltningen att behovet av platser i korttidsboende och dagverksamhet för personer med demenssjukdomar ökar. Främst gäller det i form av växelvård och anhörigavlastning.

I Hässelby-Vällingby stadsdelsområde finns i dagsläget 555 lägenheter i vård- och omsorgsboenden. Av dessa är 186 servicehuslägenheter varav 20 är avsedda för personer med psykiska funktionshinder. För personer med behov av heldygnsomsorg finns 369 lägenheter fördelat på 203 på sjukhem, 65 på ålderdomshem, 93 i gruppboende för personer med demenssjukdomar och 8 i gruppboende för personer med psykiska funktionshinder.

I Hässelby-Vällingby finns även 30 platser i korttidsboende varav två lägenheter är dubletter.

Bromma

Enligt USK:s prognos kommer antalet äldreomsorgstagare i Bromma att minska med 370 personer d.v.s. 21 procent mellan åren 2005-2020. Prognosen visar också att antalet äldreboende med heldygnsomsorg i Bromma beräknas minska med 110 fram till prognosperiodens slut, vilket motsvarar 21 procent. För att klara av att balansera framtida ökning och minskningar i boendebehovet samarbetar stadsdelsförvaltningarna i Bromma och Hässelby-Vällingby som beskrivits ovan.

I Bromma stadsdelsområde finns i dag 762 lägenheter i vård- och omsorgsboenden. Av dessa är 307 servicehuslägenheter. För personer med behov av heldygnsomsorg finns 455 lägenheter fördelat på 136 platser för personer med stora omvårdnadsbehov (sjukhemsplatser med somatisk inriktning), 103 på ålderdomshem, 196 i gruppboende för personer med demenssjukdomar, 8 i gruppboende för personer med demens med särskilda omvårdnadsbehov och 12 i gruppboende för personer med psykiska funktionshinder.

I Bromma finns även 16 korttidsboendeplatser.

Under hösten 2006 öppnar förvaltningen cirka 4 korttidsplatser (med upptagningsområde hela staden) utan biståndsbedömning för äldre med demenssjukdomar som vårdas i hemmet.

Solvings analys och förslag - övergripande kommentarer och ställningstaganden.

Förvaltningarna inom regionen instämmer i den analys som presenteras i Solvings rapport, det vill säga att det inte finns anledning att ompröva den inriktning som finns i de olika stadsdelsförvaltningarna i regionen när det gäller att bedriva verksamheter i egen regi eller att fortsätta köpa platser som idag. Eftersom det är relativt begränsade förändringar som beräknas ske de närmaste åren så kan stadsdelsförvaltningarna successivt minska eller öka sina köp av platser i takt med att behoven förändras.

Kista

Vid ett ökat behov av platser med heldygnsomsorg ser konsulten för Kistas del en möjlighet att successivt omvandla lägenheter inom främst Kista servicehus till denna boendeform, något som också förvaltningen bedömer vara en god lösning för framtiden.

Hässelby-Vällingby

Förvaltningen delar Solvings uppfattning i deras analys och ställningstagande av planeringen av vård- och omsorgsboenden i Hässelby-Vällingby. Samarbetet mellan Bromma och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningar är mycket bra ur total resurssynpunkt och underlättar väsentligt den praktiska hanteringen för de båda förvaltningarna.

I Solvings redovisning föreslås tre alternativa lösningar för planering av platser i heldygnsomsorg i Hässelby-Vällingby: 1. *Bygg nytt Tunet 1*, 2. *Bygg om Tunet till heldygnsomsorgsplatser* och 3. *Köp fler platser av andra*. Av de tre alternativen som förs fram är alternativ ett det mest fördelaktiga för att kunna täcka Hässelby-Vällingbys behov under prognosperioden. Genom samplaneringen med Bromma stadsdelsförvaltning kommer platserna att kunna nyttjas av båda förvaltningarna i den takt behoven successivt förändras

mellan de två förvaltningarna. Alternativ 2 är inte aktuellt för Hässelby-Vällingby eftersom Bromma stadsdelsförvaltning avvecklat platserna i heldygnsomsorg på Tunets servicehus på grund av lokalernas utformning. Vad gäller alternativ tre bedömer förvaltningen att det kan ske en utökning av privata alternativ med hänsyn till den diskussion kring kundval som förts.

Bromma

I Solvings rapport framgår att behovet av äldreomsorgsplatser under prognosperioden 2005-2020 minskar med 21 procent i Bromma, medan utbudet av platser är oförändrat. Det innebär att Bromma kommer att ha ett överskott av äldreomsorgsplatser i slutet av prognosperioden.

För att klara av att balansera framtida ökning och minskningar i boendebehovet samarbetar stadsdelsförvaltningarna i Bromma och Hässelby-Vällingby. Förvaltningen instämmer i Solvings bedömning att detta samarbete är mycket bra ur resurssynpunkt och underlättar den praktiska hanteringen.

Avvikelser från Solvings utredning gällande prognos av behovet av vård- och omsorgsboende till och med 2020 samt för nämnden och regionen specifika förutsättningar som påverkar behoven.

Spånga-Tensta

Vid utveckling av verksamheten måste hänsyn tas till stadsdelens befolkningsuppdelning. De äldre från Spånga vill i allmänhet inte bo i äldreboenden som är belägna i Tensta eller Bromsten. Det finns därför idag framförallt ett behov av att skapa ett gruppboende i Spånga. En enhet i Spånga vore också bra ur kommunikationssynpunkt.

Hässelby-Vällingby

Hässelby-Vällingby stadsdelsområde har en hög inflyttning av personer med utländsk bakgrund som hittills inte påverkat efterfrågan av äldreomsorg. Dessa personer kan i egenskap av anhöriga uttrycka önskemål om att det ska finnas möjligheter för deras äldre anhöriga att flytta till Hässelby-Vällingby.

Bromma

I USK:s prognos antas att konsumtionen av äldreomsorg ökar med åldern. Framskrivning av behovet av äldreomsorg i Bromma bygger på att åldersgruppen 80 och äldre minskar mycket kraftigt.

I Bromma finns dock en relativt stor andel personer som är 90 år och äldre (739 personer den 31 dec. 2005). Denna åldersgrupp förväntas öka med 50 personer fram till 2010 och därefter minska med 40 personer fram till 2020, d.v.s. en total ökning under prognosperioden. En stor andel, 37 procent, av de som bor med heldygnsomsorg i Bromma är 90 år och äldre. Detta förhållande kan ge en viss osäkerhet om det faktiska behovet av äldreboende under prognosperioden, d.v.s. om konsumtionen av äldreomsorg, i första hand heldygnsomsorg, kommer att minska i den omfattning som USK förutspår.

Ställningstagande och strategi för förhållandet mellan antalet/andelen köpta platser (kommunalt eller enskilt) och egen regi.

Hässelby-Vällingby

Ser man till behovet av heldygnsomsorgsplatser under planeringsperioden 2005-2015 sker en ökning med 16 procent. Ser man till hela prognostiden fram till år 2020 är ökningen 2

procent. Hässelby-Vällingby säljer idag 9 procent av det totala antalet heldygnsoomsorgsplatser. Förvaltningen köper 27 procent av det totala antalet heldygnsoomsorgsplatser som behövs.

Utifrån det framtida ökande behovet inom de närmaste åren planerar förvaltningen för en utbyggnad av 18 heldygnsoomsorgsplatser på Skolörtens äldreboende under år 2007. Vidare planerar förvaltningen att omvandla sju lägenheter på Skolörtens servicehus till ett korttidsboende med 8-9 platser för personer med demenssjukdomar.

Ur planeringssynpunkt kommer förvaltningen att prioritera dels de platser som bedrivs i kommunal regi i stadsdelen och dels de platser som planeras i samarbete med Bromma stadsdelsförvaltning för de boende i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning.

Bromma

Erfarenheten har hittills visat att de flesta äldre Brommabor önskar ett äldreboende i Bromma. Nittio procent av de boende i stadsdelsnämndens egna äldreboenden med heldygnsoomsorg kommer från Bromma. Det finns flera privata äldreboenden i Bromma. Vissa privata vårdgivare erbjuder hela vårdkedjan, vilket innebär att de som flyttar in i ett seniorboende utan insatser eller beslut från stadsdelsförvaltningen i ett senare skede önskar att förvaltningen köper plats hos samma vårdgivare när behovet av heldygnsoomsorg uppkommer. Av de platser i äldreboende med heldygnsoomsorg som i augusti 2006 köptes utanför den egna förvaltningens regi, var 38 procent privat boende inom Bromma stadsdelsområde.

Enligt prognosen sker det en minskning av behovet av äldreboende med heldygnsoomsorg i Bromma med 21 procent fram till år 2020. Fram till år 2014 beräknas det egna utbudet av bostäder understiga Brommas behov av platser för att därefter, från 2016, överstiga behovet d.v.s. Bromma får ett överskott av platser i förhållande till de egna invånarnas behov.

Bromma säljer idag 10 procent av det totala antalet äldreomsorgsplatser och köper 29 procent av det totala antalet platser som behövs. Utifrån det framtida minskade behovet bedömer förvaltningen att minskningen under de närmaste åren i första hand kommer att ske i boenden utanför det egna stadsdelsområdet.

Befintliga vård- och omsorgsboenden kommenteras utifrån ändamålsenlighet och standard.

Kista

Kista servicehus

Kista servicehus har en god standard och är väl utrustat för sitt ändamål. I takt med att servicehuslägenheter och lägenheter inom boenden med heldygnsoomsorg tomställs, genomför fastighetsägaren Micasa en besiktning för bedömning av eventuellt renoveringsbehov. Inom huset pågår kontinuerligt upprustning och förbättring av lägenheter och även av lokalerna i övrigt. Fastighetsägaren i samarbete med förvaltningen har också iordningställt servicehusets innergårdar till trevliga rogivande och lättillgängliga trädgårdar där boende kan träffas och umgås. I servicehuset finns tillgång till en restaurang.

Rutiner för renovering av lägenheter finns även vad gäller stadsdelens platser med heldygnsoomsorg inom Akalla seniorboende, där Svenska Bostäder är fastighetsägare. Behov av upprustning föreligger här speciellt vad gäller gemensamhetsyta inom demensboendet.

Rinkeby

Två avdelningar inom heldygnsomsorgen kommer att genomgå en viss renovering. Trots detta kan fastslås att samtliga avdelningar inom heldygnsomsorgen har god standard och väl uppfyller dagens norm. Samma förhållande gäller även gemenskapsutrymmen samt servicehusens lägenheter.

Spånga-Tensta

Fristad sjukhem

Fristad sjukhem fyller inte dagens norm och behöver därför ersättas. En ombyggnation i befintlig fastighet ställer sig säkerligen alltför dyr och skulle inte heller tillgodose hela behovet av platser eftersom lägenheter kräver mer yta än rum. Micasa har getts i uppdrag att se över möjligheten att bygga om. Förvaltningen anser dock att det allra lämpligaste vore att bygga ett nytt vård- och omsorgsboende för äldre i Spånga. Då skulle sjukhemmet kunna byggas om till trerumslägenheter för äldre. I dag är efterfrågan på ettor i servicehus liten; tvåor går lättare att hyra ut men fler frågar idag även efter större lägenheter.

Hässelby-Vällingby

Hässelby Gårds äldreboende

Hässelby Gårds äldreboende består av fyra hus varav två är omvandlade till seniorboende. I de två övriga bedrivs äldreboende med heldygnsomsorg i 108 lägenheter varav 65 i ålderdomshem, 45 i gruppboende för äldre med demenssjukdomar och 8 för personer med psykiska funktionshinder. Vidare finns ett kollektivboende för 20 personer med psykiska funktionshinder inom äldreboendet. Länsstyrelsen har i beslut den 7 juni 2006 påtalat att enheterna på ålderdomshemmet vid Hässelby Gårds äldreboende är alltför stora och kritik riktas mot att personer med demenssjukdomar bor inom samma enheter som personer som inte har detta handikapp. En kartläggning av vilka personer som har demenshandikapp har genomförts. Med utgångspunkt från inventeringen kommer förvaltningen att diskutera med anhöriga och därefter föreslå nämnden olika förändringar som ska genomföras.

Skolörtens äldreboende

Skolörtens äldreboende har successivt omvandlats till boende med heldygnsomsorg. I dag finns 140 servicehuslägenheter och 48 platser i gruppboende för äldre med demenssjukdomar. Under år 2007 planeras för omvandling till ytterligare 18 platser i gruppboende för personer med demenssjukdomar. Enligt socialtjänstförvaltningens lokal och byggnadskonsulters (LoBen) inventering av stadens servicehus framkom att resterande lägenheter på Skolörtens äldreboende endast i mycket begränsad omfattning kan nyttjas för heldygnsomsorg. Planering pågår för en eventuell omvandling, i en korridor med sju lägenheter i huvudbyggnaden, till ett korttidsboende för personer med demenshandikapp. För att kunna tillgodose behovet av avlastning för anhöriga planeras även en dagverksamhet för ca 20 personer med demenssjukdomar.

Räcksta sjukhem

Räcksta sjukhem är ombyggt till modern standard och blev inflyttningsklart år 2003. Sjukhemmet har totalt 233 platser fördelade på 154 sjukhemsplatser med somatisk inriktning, 49 sjukhemsplatser med demensinriktning och 30 platser i korttidsboende varav två lägenheter är dubletter. Nu planeras tillsammans med Micasa en ombyggnad på nedre botten för dagverksamhet för personer med demenssjukdomar, så att Starbogården som idag är placerad på Nälsta servicehus ska kunna flyttas till Räcksta sjukhem.

Nälsta servicehus

Nälsta servicehus består av fyra hus med 26 lägenheter av god standard. Därutöver bedrivs dagverksamhet på Starbogården inom servicehuset för 20 personer med demenssjukdomar. Anläggningen är svåröverskådlig och är därför inte lämplig att använda för verksamhet med heldygnsomsorg eller för dagverksamhet.

Bromma

Blackebergs äldreboende

Blackebergs äldreboende är ett boende med servicehus och heldygnsomsorg. Det är en fungerande enhet i successiv omvandling. Äldreboendet består idag av 88 lägenheter, fördelade på 44 platser i gruppboende för äldre med demenssjukdomar och 44 servicehuslägenheter. 3 servicehuslägenheter har tagits i anspråk och byggts om till Pensionat Kinesen som öppnas under hösten 2006. Pensionat Kinesen kommer att ha cirka 4 korttidsplatser utan biståndsbedömning för äldre med demenssjukdomar som vårdas i hemmet. Pensionat Kinesen ligger inom Blackebergs äldreboende men kommer att ha upptagningsområde i hela staden.

Brommagården

Brommagården är ett modernt äldreboende med 36 lägenheter, fördelade på 21 lägenheter på ålderdomshemmet och 15 gruppboendeplatser för äldre med demenssjukdomar. Vid Arbetsmiljöverkets inspektion på Brommagården den 14 maj 2004 påtalades brister i den fysiska arbetsmiljön i köket. En projektering för att bygga om köket till ett tillagningskök med utrymmen som motsvarar myndighetskrav är nu genomförd och ombyggnad beräknas ske under andra hälften av 2006.

Ceremoniens äldreboende

Ceremoniens äldreboende är en enhet med idag 129 lägenheter, fördelade på 70 ålderdomshemsplatser, 15 gruppboendeplatser för äldre med demenssjukdomar samt 44 servicelägenheter. I avvaktan på ställningstagande om Ceremoniens framtid har stadsdelsnämnden beslutat om ett intagningsstopp på servicehuset vilket medför en successiv minskning av boendets servicehuslägenheter.

I Socialtjänstförvaltningens lokal och byggnadskonsulters (LoBen) inventering av stadens servicehus visade bedömningen som gjordes av Ceremonien att ”fastigheten bör avvecklas som servicehus och är ej lämplig för äldreboende med heldygnsomsorg. Omfattande ombyggnad krävs för att förbättra tillgängligheten i såväl lägenheter som WC/duschrum. Ytterligare utredning krävs för att kunna bedöma lämpligheten att bygga om fastigheten till gruppboendeplatser med lägenheter.” LoBen har därefter på uppdrag av förvaltningen genomfört en fördjupad bedömning av Ceremoniens framtida användning. Enligt LoBen:s bedömning har enheten bristande bostadsstandard och de skriver i sin rapport att ”servicehuset är osedvanligt svårt att anpassa till en bättre bostadsstandard och en fullt acceptabel tillgänglighet för boende och personal.” LoBen skriver vidare i rapporten att ”en total förändring av planlösningarna, som medger tidsenliga och långsiktigt funktionella bostäder och bostadsgrupper, går självfallet teoretiskt att genomföra genom att våningsplanen fullständigt förändras. Detta kräver dock oerhörda ingrepp i husets bärande konstruktioner”. I rapporten anger LoBen att ”kostnaderna för så långtgående åtgärder har inte bedömts som meningsfullt att närmare utreda”.

Vid Länsstyrelsens tillsyn på Ceremoniens äldreboende påtalar de att lokalerna inte är lämpliga för demenssjuka och att planerna för ombyggnad genast bör sättas i verket.

Ceremoniens äldreboende byggdes 1975 och erbjöd efter den tidens krav bra och funktionella lägenheter. Idag är kraven högre vilket innebär att lägenheterna inte längre når upp till en godtagbar standard, bl. a när det gäller hygienutrymmen med dålig tillgänglighet. Vissa lägenheter är trånga och svärmöblerade.

Den utredning som genomförts visar att mycket stora ombyggnadsåtgärder krävs för att uppnå en fullgod tillgänglighet i lägenheter och hygienutrymmen. Lägenheternas standard, med små och trånga utrymmen med dålig tillgänglighet, skapar en dålig arbetsmiljö för personalen på äldreboendet. Trånga utrymmen medför svårigheter för personalen att arbeta i lämpliga arbetsställningar. Ur arbetsmiljösynpunkt är det viktigt att det finns tillräckliga utrymmen i lägenheter och lokaler avsedda för vård- och omsorg.

I stadsdelsförvaltningens utredning har tre olika alternativ har diskuterats. Det ena alternativet innebär att delar av fastigheten byggs om till ett modernt äldreboende med heldygnsomsorg. Ombyggnaden är omfattande och kräver evakuering av samtliga boende. Det andra alternativet innebär att heldygnsomsorgen på Ceremoniens äldreboende flyttas till ett nybyggt äldreboende inom fastigheten Tunet 1. Det nybyggda äldreboendet planeras tillsammans med Hässelby-Vällingby Stadsdelsförvaltning. Det tredje alternativet var att flytta heldygnsomsorgen på Ceremoniens äldreboende till ett ombyggt och tillbyggt äldreboende, byggnad 06, inom Beckombergaområdet. Detta alternativ är inte längre aktuellt då Stadsbyggnadsnämnden avstyrkte en av de föreslagna tillbyggnaderna. Ett ytterligare alternativ som tas fram i Solvings rapport är att bygga om Tunets servicehus till heldygnsomsorg. Förvaltningen bedömer inte att detta är aktuellt eftersom förvaltningen under 2005 avvecklat platserna i heldygnsomsorg på Tunets äldreboende på grund av lokalernas utformning.

Mälarbackens vård- och omsorgsboende

Mälarbackens vård- och omsorgsboende är nyligen ombyggt till modern standard. Boendet har totalt 282 platser fördelade på 130 gruppboendeplatser med olika inriktningar (12 psykiska funktionshinder, 8 demens med särskilda omvårdnadsbehov och resterande 110 vanliga demensplatser), 136 heldygnsomsorgsplatser för personer med stora omvårdnadsbehov (sjukhemsplatser med somatisk inriktning) samt 16 korttidsboendeplatser.

Tranebergs äldreboende

Tranebergs äldreboende är ett äldreboende med god standard. Äldreboendet består av totalt 101 lägenheter, fördelade på 12 platser på ålderdomshemmet, 12 gruppboende-platser för äldre med demenssjukdomar samt en servicehusdel med 77 lägenheter.

Tunets äldreboende

Tunets äldreboende är ett servicehus med god standard. Servicehuset har 142 lägenheter.

Planerade och pågående förändringar inom lokalbeståndet.

Kista

Med utgångspunkt från stadsdelens nu aktuella och det framtida prognostiserade platsbehovet finns inom förvaltningen inga planer på att göra förändringar i någon riktning inom det befintliga lokalbeståndet för äldreomsorgen. Skulle behovet av platser med heldygnsomsorg minska är det förvaltningens mening att en reducering av antalet platser i första hand sker i Akalla.

Rinkeby

De hyreslägenheter som ligger i anslutning till servicehus och gruppboenden kommer successivt att omvandlas till platser för heldygnsvård. Fram till 2020 kommer en utökning att ske med 24 platser varav 16 platser destinerade till dementa äldre och 8 platser till äldre i ålderdomshem.

Spånga-Tensta

Förvaltningen anser att det allra lämpligaste vore att bygga ett nytt vård- och omsorgsboende för äldre i Spånga. Då skulle Fristads sjukhem kunna byggas om till trerumslägenheter för äldre. I dag är efterfrågan på ett rum i servicehus liten; tvåor går lättare att hyra ut men fler frågor idag även efter större lägenheter.

Hässelby-Vällingby

I samverkan med landstinget pågår utveckling av ett särskilt äldrecentrum, Hässelgården, med en äldrevårdscentral och ett friskvårdscentrum för äldre. Till strategin hör också en utbyggnad av öppna träffpunkter för äldre. På ålderdomshemmet vid Hässelby Gårds äldreboende bor i dag personer med demenshandikapp inom samma enheter som personer som inte har detta handikapp. En kartläggning av vilka personer som har demenshandikapp har därför genomförts. Med utgångspunkt från inventeringen kommer förvaltningen att diskutera med anhöriga och därefter föreslå nämnden olika förändringar som ska genomföras.

Skolörtens äldreboende har successivt omvandlats till boende med heldygnsvård. Under år 2007 planeras för omvandling till ytterligare 18 platser i gruppboende för personer med demenssjukdomar. Enligt socialtjänstförvaltningens lokal och byggnadskonsulters (LoBen) inventering av stadens servicehus framkom att resterande lägenheter på Skolörtens äldreboende endast i mycket begränsad omfattning kan nyttjas för heldygnsvård. Diskussioner har förts om att omvandla en korridor med tio lägenheter i huvudbyggnaden till ett korttidsboende för personer med demenshandikapp. För att kunna tillgodose behovet av avlastning för anhöriga planeras en dagverksamhet för cirka 20 personer med demenssjukdomar.

Inom Räcksta sjukhem planeras tillsammans med Micasa en ombyggnad på nedre botten för dagverksamhet för personer med demenssjukdomar, så att Starbogården som idag är placerad på Nälsta servicehus ska kunna flyttas till Räcksta sjukhem.

De lokaler som används för dagverksamheten Starbogården på Nälsta servicehus är inte funktionella då anläggningen är svåröverskådlig. Verksamheten planeras att flytta till Räcksta sjukhem så snart ombyggnad och anpassning av lokaler för dagverksamheten genomförts.

Bromma

Inom Blackebergs äldreboende öppnas under hösten Pensionat Kinesen med cirka 4 korttidsplatser, utan biståndsbedömning, för äldre med demenssjukdomar som vårdas i hemmet. Pensionat Kinesen kommer att ha upptagningsområde från hela staden. 3 servicelägenheter tas anspråk för detta och byggs om.

För att beakta myndighetskrav på ändamålsenliga bostäder och arbetsmiljö utreder förvaltningen för närvarande den framtida användningen av Ceremoniens äldreboende. En förskjutning av beslutet har skett och Micasa Fastigheter i Stockholm AB gör nu tillsammans med Bromma och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningar en fördjupad analys av två

tänkbara alternativ. Alternativ 1 innebär att delar av fastigheten byggs om till ett modernt äldreboende med heldygnsomsorg. Ombyggnaden är omfattande och kräver evakuering av samtliga boende. Alternativ 2 innebär att heldygnsomsorgen på Ceremoniens äldreboende flyttas till ett nybyggt äldreboende inom fastigheten Tunet 1. Det nybyggda äldreboendet planeras tillsammans med Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning. I avvaktan på ställningstagande om Ceremoniens framtid har stadsdelsnämnden beslutat om ett intagningsstopp på servicehuset vilket medför en successiv minskning av boendets servicehuslägenheter.

På Mälarbackens vård- och omsorgsboende kommer förvaltningen under nästa år att omstrukturera 8-16 sjukhemsplatser till gruppboendeplatser för äldre med demenssjukdomar. Vi anpassar därmed antalet platser till aktuellt behov och efterfrågan.

Flexibelt utnyttjande av lokaler/boenden och alternativa lösningar. Bedömning av respektive servicehus funktionellt som servicehus eller som annat vård- och omsorgsboende.

Kista

Då antalet servicehuslägenheter tidigare stort översteg såväl det aktuella behovet som ett framtida förväntat behov har en reduktion av antalet servicehuslägenheter i stadsdelen skett under de senaste åren. Beslut om omstrukturering av Akalla servicehus till Seniorboende med hyresrätter utgjorde ett led i strävan att anpassa antalet servicehuslägenheter till behovet.

För att uppnå den standard som krävs för ett bra boende och för att så långt som möjligt minska behovet av flyttning till andra boendeformer har förvaltningen under tidigare år genomfört ombyggnader inom två av våningsplanen i Kista servicehus. Två enrumslägenheter på respektive våningsplan har byggts om till gemensamhetsutrymmen. Gemensamhetsytorna har kök med matrum och sällskapsrum. I anslutning till dessa gemensamhetsutrymmen har också en handikaptoalett iordningställt.

Sammanfattningsvis kan konstateras att huvudparten av stadsdelens äldreomsorgsverksamhet vad gäller vård- och omsorgsboendeheter finns samlade inom Kista servicehus som inrymmer såväl olika boendeformer som boenden med olika inriktningar. Det är också här som det finns en god potential för omstrukturering till ytterligare boenden med heldygnsomsorg, t ex demensboenden, om behov av ytterligare platser skulle uppkomma, vilket som tidigare nämnts även framhålls i den analys som Solving presenterar.

Rinkeby

Under perioden beräknas behovet av servicehuslägenheter vara i samma storleksordning som idag. Ingen utökning planeras således. Platser kan köpas in från andra stadsdelar/kommuner om stort behov skulle uppstå under en viss tidsperiod.

Spånga-Tensta

Syriska föreningen förväntas starta ett seniorboende i Tensta servicehus. Förvaltningen kommer att lämna två våningar för detta ändamål.

Hässelby-Vällingby

Förvaltningen har föreslagit att tomma servicehuslägenheter vid Nälsta servicehus successivt ska kunna nyttjas för seniorboende. Förvaltningen har också diskuterat möjligheten att nyttja

tomma servicehuslägenheter vid Skolörten för andra grupper som nämnden har ett ansvar för vad gäller boende.

För att klara av behovet av vård- och omsorgsboende i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning pågår ett aktivt samarbete med Bromma där behovet minskar. Gemensamt planeras nu för byggnation av cirka 80 nya platser med heldygnsomsorg vid Tunet 1 i Bromma. I början har Bromma behov av merparten av platserna medan Hässelby-Vällingby senare successivt ska erbjuda sina äldre en större andel av platserna. Det planerade Tunet 1 ska utformas för differentierad omvårdnad som kräver heldygnsboende.

Bromma

Som nämns ovan pågår ett samarbete mellan Bromma och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningar för att klara av att balansera framtida ökningar och minskningar i boendebehovet. Genom ett aktivt samarbete kan förvaltningarna nyttja stadens resurser på ett ekonomiskt och verksamhetsmässigt bra sätt.

Blackebergs äldreboende har god standard och fungerar bra som servicehus och heldygnsomsorgsboende. Ceremoniens äldreboende uppnår inte en godtagbar standard som servicehus eller heldygnsomsorgsboende med beaktande av myndighetskrav som gäller ändamålsenliga bostäder och arbetsmiljö. Den framtida användningen av äldreboendet utreds för närvarande. Tranebergs äldreboende har god standard och fungerar bra som servicehus och heldygnsomsorgsboende. Tunets äldreboende har god standard och fungerar bra som servicehus. Äldreboendet passar mindre bra för heldygnsomsorg då stora ytor gör det svårplanerat. Två gruppboenden på Tunet, med sammanlagt 24 bostäder, flyttades under 2005 till Mälarbackens vård och omsorgsboende då det visat sig svårt att driva mindre gruppboendeenheter med ekonomisk bärighet inom äldreboendet.

Korttidsboenden.

Planering och antal platser inom olika enheter, både vad gäller somatiskt och för personer med demenssjukdom.

Korttidsboenden

Enhet	Somatiska platser	Demens platser
Kista korttidsplatser, i lokaler inom Kista s-hus (<i>Kista</i>)	12	
Lingonet (<i>Spånga- Tensta</i>)	13	
Råcksta sjukhem (<i>Hässelby-Vällingby</i>)	30	
Mälarbackens vård och omsorgsboende (<i>Bromma</i>)	16	
Totalt	71	

Bromma stadsdelsförvaltning öppnar under hösten Pensionat Kinesen med cirka 4 korttidsplatser, utan biståndsbedömning, för äldre med demenssjukdomar som vårdas i hemmet. Pensionat Kinesen ligger inom Blackebergs äldreboende men kommer att ha upptagningsområde från hela staden.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning planerar för att under de närmaste åren kunna inrätta ett korttidsboende för 8 - 9 personer med demenshandikapp vid Skolörtens äldreboende.

Behovet av gruppboende för personer med demenssjukdom och planer för utbyggnad av sådana platser.

Kista

Stadsdelsförvaltningen har i nuläget inga planer på en utbyggnad av gruppboende för personer med demenssjukdom, då man bedömer att behovet ryms inom ramen för befintliga platser med komplettering av köp från exempelvis andra stadsdelar. Skulle ett behov av ytterligare platser uppkomma finns, vilket tidigare nämnts och även framhålls i den analys som Solving presenterar, en god potential för omstrukturering till ytterligare boenden med heldygnsomsorg, t ex demensboenden inom Kista servicehus.

Rinkeby

Under perioden kommer en utökning av 16 heldygnsplatser att successivt ske vilka är destinerade för personer med demensproblematik.

Hässelby-Vällingby

Förvaltningen planerar för att under de närmaste åren kunna inrätta ett korttidsboende för 8 - 9 personer med demenshandikapp vid Skolörtens äldreboende.

Bromma

Det finns inte någon reell kö till boende med heldygnsomsorg och besluten kan verkställas inom tre månader. Under vissa tider kan det dock uppstå behov av platser med särskild inriktning.

Idag är det stor efterfrågan på gruppboende för äldre med demenssjukdom. På Mälarbackens vård- och omsorgsboende kommer vi under nästa år att omstrukturera 8-16 sjukhemsplatser till gruppboendeplatser för äldre med demenssjukdomar. Vi anpassar därmed antalet platser efter det behov och den efterfrågan som finns idag.

Behov av vård- och omsorgsboenden med speciella inriktningar (profilboenden).

Kista

Inom Kista servicehus inryms ett gruppboende med 6 platser för äldre funktionshindrade, LSS och ytterligare ett motsvarande gruppboende med 6 platser är under uppbyggnad.

Rinkeby

Det finns stort behov av heldygnsplatser med språk- och kulturprofil. Två avdelningar finns idag med denna profil, för persisktalande och spansktalande med demensproblematik. Ytterligare två profilavdelningar planeras. I dagsläget är behovet störst bland de turkiska och somaliska grupperna.

Hässelby-Vällingby

I stadsdelen finns 28 platser för personer med psykiska funktionshinder varav 8 platser kommunaliserades i samband med psykiatireformen. Stadens behov för personer med dessa funktionshinder bör utredas av staden centralt och nyttjas som en gemensam resurs i staden.

Bromma

I Bromma finns ett behov av platser i vård- och omsorgsboende för äldre personer med psykiska funktionshinder. Det gruppboende för äldre med psykiska funktionshinder med

12 platser som finns på Mälarbackens vård- och omsorgsboende är inte tillräckligt för att tillgodose behovet idag. Vi köper därför platser externt, av privata vårdgivare, till största delen utanför Stockholm. Boende för äldre med psykiska funktionshinder bör finnas som en gemensam resurs inom staden. Det finns inte förutsättningar för att bygga upp egna profilboenden inom stadsdelarna.

Bilaga

1. ”Planering för äldreboende i Västerort: Bromma, Hässelby-Vällingby, Kista, Rinkeby och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltningar”(Solving International Bolin & Strömberg), juni 2006.